

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annettua lakia. Ehdotuksen mukaan työterveyslaitoksen luottamusmiesshallintoa kevennetään siten, että valtuuskunta lakkautetaan ja sen

tehtävät siirretään osaksi sosiaali- ja terveysministeriölle ja osaksi johtokunnalle.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1994 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain 4 §:n (441/84) mukaan työterveyslaitoksen ylintä johtoa varten valtioneuvosto asettaa kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan valtuuskunnan ja johtokunnan, joissa sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään, ovat edustettuina työsuojelun kehittämisen kannalta keskeiset viranomaiset ja järjestöt.

Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun asetuksen (501/78) mukaan valtuuskuntaan kuuluu puheenjohtaja ja enintään 29 muuta jäsentä. Valtuuskunnan jäsenten tulee edustaa viranomaisia, eri yhteiskuntapiirejä, keskeisiä työmarkkinajärjestöjä sekä muita työolojen kehittämisen kannalta keskeisiä järjestöjä.

Valtuuskunnan tehtävänä on kehittää ja seurata laitoksen toimintaa sekä ylläpitää ja edistää yhteistoimintaa laitoksen ja sen tutkimus- ja muita palveluja tarvitsevien viranomaisten, työmarkkinajärjestöjen ja muiden työsuojelu- ja työterveysalan kehittämisen kannalta keskeisten yhteisöjen välillä.

Valtuuskunta käsittelee ja ratkaisee johtokunnan esityksestä asiat, jotka koskevat:

1) vuosikertomuksen hyväksymistä,

2) tilinpäätöstä ja tilintarkastajien lausuntoa,

3) edellisen vuoden tilinpäätöksen vahvistamista ja tilivelvollisille vastuuvapauden myöntämistä,

4) aluelaitosten neuvottelukuntien asettamista,

5) valitusta, joka koskee johtokunnan laitokselle erikseen vahvistetun eläkesäännön nojalla tekemää eläkepäätöstä sekä

6) muita periaatteellisia ja laajakantoisia asioita.

Laitoksen johtokuntaan kuuluu asetuksen mukaan puheenjohtaja ja 12 muuta jäsentä. Puheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä edustavat sosiaali- ja terveysministeriön hallinnon alaa sekä varapuheenjohtaja ja kaksi muuta jäsentä työministeriön hallinnon alaa. Lisäksi johtokunnassa tulee olla kolme keskeisten työnantajajärjestöjen ja kolme keskeisten työntekijäjärjestöjen edustajaa sekä yksi itsenäisesti omaa työtään tekevien edustavimman järjestön edustaja.

Hallinnon kehittämis- ja uudistustyössä on viime vuosina ollut selkeänä tavoitteena hallinnon tehokkuuden ja tuloksellisuuden lisääminen. Tähän pyritään muun muassa keventämällä hallintoa, purkamalla turhaa ja liian moniportaista byrokratiaa sekä vastuu- ja valtasuh-

teita uudelleen arvioimalla ja täsmentämällä tulosjohtamisen vaatimuksia vastaaviksi. Näiden periaatteiden mukaisesti ehdotetaan kehitettäväksi myös työterveyslaitoksen hallintoa. Tämä on perusteltua myös siksi, että laitoksen johtokunnassa ovat nykyisin edustettuina useat samat keskeiset tahot kuin valtuuskunnassa. Sekä johtokunnan että valtuuskunnan nykyinen toimikausi päättyy vuoden vaihteessa.

Edellä esitetyn johdosta ehdotetaan, että työterveyslaitoksen luottamusmieshallintoa kevennetään siten, että laitoksen valtuuskunta lakkautetaan 1 päivästä tammikuuta 1994. Valtuuskunnalle kuuluvista tehtävistä aluelaitosten neuvottelukuntien asettamista koskevat tehtävät siirrettäisiin johtokunnalle sekä muut tehtävät sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle.

Lain 4, 7 ja 10 §:ään ehdotetaan tehtäviksi valtuuskunnan lakkauttamisesta aiheutuvat muutokset.

Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain 5 §:ssä säädetään, että työterveyslaitos saa harjoittaa sellaista elinkeinotoimintaa, joka on tarpeen työterveyslaitoksen tarkoituksen toteuttamiseksi. Lain sanamuoto on osin tulkinnanvarainen ja toisaalta ahtaasti ymmärrettynä se saattaa muodostua esteeksi tehokkaalle laitoksen toimintaedellytyksiä turvaavalle toiminnalle. Tästä syystä lain sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että se antaa mahdollisuuden myös sellaiseen tarkoi-

tuksenmukaisena pidettävään elinkeinotoiminnan harjoittamiseen, joka ylittää tukea työterveyslaitoksen tarkoituksen toteuttamista.

Lakiehdotuksen 6 §:ssä viitataan uuteen valtion maksuperustelakiin (150/92).

2. Esityksen taloudelliset ja muut vaikutukset

Esityksen mukaan työterveyslaitoksen luottamusmieshallinto kevenee 30 henkilöllä, mistä aiheutuu jonkin verran säästöä.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä virkatyönä ja valmisteluun ovat osallistuneet työterveyslaitoksen edustajat.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta 24 päivänä helmikuuta 1978 annetun lain (159/78) 4—7 ja 10 §, näistä 4 § sellaisena kuin se on 8 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa laissa (441/84), seuraavasti:

4 §

Työterveyslaitoksen ylintä johtoa varten valtionneuvosto nimeää kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan johtokunnan, jossa sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään ovat edustettuina työsuojelun ja työterveyden kehittämisen kannalta keskeiset viranomaiset ja järjestöt. Työterveyslaitoksen hallinnosta säädetään tarkemmin asetuksella.

5 §

Työterveyslaitos voi tehdä sitoumuksia, saada nimiinsä oikeuksia, kantaa ja vastata sekä omistaa kiinteää omaisuutta. Työterveyslaitos voi harjoittaa sellaista elinkeinotoimintaa, joka tukee työterveyslaitoksen tarkoituksen toteuttamista.

6 §

Työterveyslaitoksen suoritteista perittäviä maksuja vahvistettaessa on soveltuvin osin otettava huomioon, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/92) säädetään.

7 §

Johtokunnan jäsenet sekä laitoksen toimihenkilöt toimivat tehtävässään virkamiehen vastuulla. Johtokunnan jäsentä syytetään virkavirheestä Helsingin hovioikeudessa.

10 §

Työterveyslaitoksen johtokunnan jäsen sekä toimihenkilö on velvollinen pitämään salassa, mitä hän tässä laissa säädettyjä tehtäviä täytessään on saanut tietää työnantajan liike- ja ammattisalaisuuksista taikka yksityisen työntekijän terveydentilasta tai henkilökohtaisista olosuhteista taikka muusta seikasta, joka erityisen säännöksen tai asian laadun mukaan on pidettävä salassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1994.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Jorma Huuhtanen*

Laki

työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta 24 päivänä helmikuuta 1978 annetun lain (159/78) 4—7 ja 10 § näistä 4 § sellaisena kuin se on 8 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa laissa (441/84), seuraavasti:

Voimassa oleva laki

4 §

Työterveyslaitoksen ylintä johtoa varten valtioneuvosto nimeää kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan *valtuuskunnan* ja johtokunnan, joissa sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään, ovat edustettuina työsuojelun kehittämisen kannalta keskeiset viranomaiset ja järjestöt. Työterveyslaitoksen hallinnosta muuten säädetään tarkemmin asetuksella.

5 §

Työterveyslaitos voi tehdä sitoumuksia, saada nimiinsä oikeuksia, kantaa ja vastata sekä omistaa kiinteää omaisuutta. Työterveyslaitos saa harjoittaa sellaista elinkeinotoimintaa, joka on tarpeen työterveyslaitoksen tarkoituksen toteuttamiseksi.

6 §

Työterveyslaitoksen suoritteista perittäviä maksuja vahvistettaessa on soveltuvin osin otettava huomioon, mitä valtion maksuperustelaissa (980/73) on säädetty, *kuitenkin siten, että sosiaali- ja terveysministeriö määrää, mistä suoritteista maksuja peritään samoin kuin kiinteiden maksujen suuruudesta ja suoritekohtaisten maksujen suuruuden laskemisesta. Niin ikään sosiaali- ja terveysministeriö päättää siitä, missä laajuudessa ja minkä suuruisina tässä pykälässä tarkoitetut maksut voidaan periä valtion virastoilta ja laitoksilta.*

7 §

Valtuuskunnan ja johtokunnan jäsenet sekä laitoksen toimihenkilöt toimivat tehtävässään virkamiehen vastuulla. *Valtuuskunnan* ja johtokunnan jäsentä syytetään virkavirheestä Helsingin hovioikeudessa.

Ehdotus

4 §

Työterveyslaitoksen ylintä johtoa varten valtioneuvosto nimeää kolmeksi kalenterivuodeksi kerrallaan johtokunnan, *jossa* sen mukaan kuin asetuksella tarkemmin säädetään, ovat edustettuina työsuojelun *ja työterveyden* kehittämisen kannalta keskeiset viranomaiset ja järjestöt. Työterveyslaitoksen hallinnosta säädetään tarkemmin asetuksella.

5 §

Työterveyslaitos voi tehdä sitoumuksia, saada nimiinsä oikeuksia, kantaa ja vastata sekä omistaa kiinteää omaisuutta. Työterveyslaitos *voi* harjoittaa sellaista elinkeinotoimintaa, *joka tukee* työterveyslaitoksen tarkoituksen *toteuttamista.*

6 §

Työterveyslaitoksen suoritteista perittäviä maksuja vahvistettaessa on soveltuvin osin otettava huomioon, mitä valtion maksuperustelaissa (150/92) säädetään.

7 §

Johtokunnan jäsenet sekä laitoksen toimihenkilöt toimivat tehtävässään virkamiehen vastuulla. Johtokunnan jäsentä syytetään virkavirheestä Helsingin hovioikeudessa.

Voimassa oleva laki

10 §

Työterveyslaitoksen *valtuuskunnan* ja johtokunnan jäsen sekä toimihenkilö on velvollinen pitämään salassa, mitä hän tässä laissa säädettyjä tehtäviä täyttäessään on saanut tietää työnantajan liike- ja ammattisalaisuuksista taikka yksityisen työntekijän terveydentilasta tai henkilökohtaisista olosuhteista taikka muusta seikasta, joka erityisen säännöksen tai asian laadun mukaan on pidettävä salassa.

Ehdotus

10 §

Työterveyslaitoksen johtokunnan jäsen sekä toimihenkilö on velvollinen pitämään salassa, mitä hän tässä laissa säädettyjä tehtäviä täyttäessään on saanut tietää työnantajan liike- ja ammattisalaisuuksista taikka yksityisen työntekijän terveydentilasta tai henkilökohtaisista olosuhteista taikka muusta seikasta, joka erityisen säännöksen tai asian laadun mukaan on pidettävä salassa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 1994.*

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
